

HORVÁTH JÓZSEF

A csepregi szőlőhegy története

Csepreg sorsa a város 1255-ből való első írásos említése óta összefonódott a szőlőhegy sorsával. Az évszázadok viharai során nagyüzemi szőlőkultúra nem alakult ki, megmaradt családi gazdaságnak, öröklődve apáról fiúra, őrizve a hagyományt, a szőlő szeretetét, a tradicionális családi pincét.

Csepregen minden szőlősgazda egyben borosgazda is.

A város a Soproni járáshoz tartozott 1950-ig. Sopron megyében jelentős szőlőkultúra és élénk borkereskedés zajlott, ehhez kapcsolódott Csepreg szőlő- és borkultúrája is.

Levéltári adatok szerint már a rómaiak idejében is folyt itt szőlőművelés,¹ az „Árpádok” idejéből pedig fennmaradtak olyan adatok, amelyek szőlőfajtákat örökítenek meg, mint Fehérfoltos, Barnaszőlő, Gyöngyfehér stb.

Csepreg középkori vezető szerepéhez jelentős mértékben hozzájárult a szőlőművelés, és a borexport nagymértékben segítette a lakosság gazdasági, kulturális fellendülését. Az 1851. évi adat szerint Csepreg 4730 katasztrális hold szántója mellett 552 katasztrális holdon termesztettek szőlőt. Az 1890-es években megjelent filoxéra- és peronoszpórájárvány súlyos következményekkel járt. Több dűlőben felhagytak a szőlőtermesztéssel, a megmaradt körülbelül száz katasztrális holdon a gazdák direkttermő fajtákkal pótolták a kipusztult tőkékét (Othello, Delavári, Izabella) alapvetően a sa-

ját, családi gazdaságaik szükségleteinek ki-elégítésére. Az uradalmi szőlőbirtokokon (Rothermann 15, Fejfer 3 kat. hold) és a jobb módú, igényesebb gazdák birtokain próbáltak nemes, oltott szőlőt telepíteni (olaszrizling, bánati rizling, Pinot Noir alias burgundi, kékfrankos...).

A két világháború között nagyon szigorú hegytörvénnyel próbálták segíteni a szőlőkultúra és a borászat fejlődését. Meghatározták a telepíthető szőlőfajtákat, szabályozták a munkák ütemét, a szüret kezdetét. Külön rendeletben határozták meg a bor értékesítési árát. Hegycsőszk alkalmaztak, aki vegetációs időben kint lakott a szőlőhegyen, egy kunyhóban. Csak vasárnap délelőtt ment haza. Bezárta a Hangakaput, még a gazdák sem tartózkodhattak a hegyen, arra olyankor a csendőrök vigyáztak. A hegycsőszök emlékét a stilizált Hangakapu őrzi.

A szőlőhegyen nem volt jellemző borospincék építése, csak szerszámtárolók és időjárástól védő kunyhók voltak. A bort a háznál lévő borospincékben, kamrákban tárolták. Ebben az időben még csak földes dűlőutak vezettek a hegyre. Itt, az Alpok utolsó keleti-délkeleti nyúlványain a szőlőhegy adottságai kiválóak: a tengerszint feletti magassága 200–250 méter, az éves csapadékmennyiség 700–750 milliméter. Talaja jó vízgazdálkodású erdőtalaj, irtásföldek. Uralkodó széljárása észak-északnyugati, a napfényes órák száma meghaladja az 1300-at, az évi átlaghőmérséklete pedig a 10 Celsius-fokot. Az Alpok kiegyenlítő klímájának a hatására a nyarak hűvösebbek, a tél enyhébb, szélsőségektől mentes. Az Alpok nyúlványainál, a Répce-sík találkozásánál, a dombok lábainál fakadó források, a Bene-kút, a Sájbók-forrás és a Gyöngy-

1 Farkas Sándor káplán Csepreg mezőváros története című könyvében, Szabó József büki tanár Vánkosszegtől a Hanga kapuig (1978) című dolgozatában, valamint Kiss Tamás A csepregi hegyközség és szőlőtermesztés bemutatása, elemzése című szakdolgozatában (1995) is a soproni levéltári adatokra hivatkozik.



1. sz. melléklet. Művelési ágak szerinti megoszlás a szőlőhegyen. Forrás: Kiss Tamás

forrás táplálják a Fenyves-patakot, Ablánc-patakot, Boldogasszony-patakot, amelyek az Ausztriából eredő Répcébe ömlenek, és táplálják a Répce vízgyűjtőrendszerét.

A második világháború utáni kommunista éra és az erőszakos termelészövetkezeti mozgalom tovább rontották a szőlő helyzetét. A szőlőterületeket beszámították a háztáji földbe, a fiatalok a városokba menekültek a tsz elől. A kollektivizálás következtében jármű, fogat nem maradt magánkézben, így még a leszüretelt termés hazaszállítása is gondot okozott.

Az 1970-es évektől kezdődött konszolidáció és a kertbarát mozgalom hatására megindult a fajta- és művelésmód-váltás² (1. sz. *melléklet*). Új szőlőfajták jelentek meg: Zalagyöngye, Cserszegi fűszeres, Ezerfürtű, Kékfrankos, Zweigelt stb. Kordonos, géppel művelhető módokra tértek át, mint az ernyőművelés, függőnyművelés, szálvesszős művelés.

1980-tól borversenyeket és szüreti felvonulásokat rendeztek, aminek hatására egyre jobb borokat készítettek a gazdák. Továbbképzéseket, tanulmányi kirándulásokat szerveztek a kertbarát mozgalom segítségével. 1989-ben Hegyközség néven egyesületet alapítottak, a háború után feloszlott Hegyközség mintájára. A Hegyközség élén az elnök és a hegybíró állt, a hegyhátaikat (dűlőket) a hegymesterek képviselték: Alsó-Hanga, Felső-Hanga, Rámók, Alsó-Bene-hegy, Felső-Bene-hegy, Gurumb, Rúza-hegy, Alsó-Világoshegy, Felső-Világoshegy, Szak és a Dobos (2. sz. *melléklet*). A „Hegykönyvet” 1990 óta vezetik Csepregen.

A régi minta alapján fokost csináltattak a vezetőségnek. Célul tűzték ki a szőlő- és borkultúra fejlesztését, tagdíjat szedtek. Megvásárolták a szeszfőzdét, szüretidőben csószöket fogadtak, javították az utakat és

a forrásokat. Felállították az Orbán-keresztet, ahol Orbán napján, május 25-éhez legközelebb eső vasárnapon litánia után a plébános megáldotta a szőlőt, a bort és a szőlőmunkást, és innen indult a „gyepűtiprás”.

Megépítették az Új Bene-kutat, mivel az eredeti víz alá került a felduzzasztott víztározó miatt.

Továbbra is szervezték a borversenyeket és a társadalmi munkákat. Nagy reményeket fűztek a Bene-hegyi víztározó működéséhez, a rendszerváltás hamis illúziójában.

A tó létrehozása felhajtotta a telekárakat, ami nem kedvezett a szőlőkultúrának, hiszen drága telken nem éri meg szőlőt művelni, ugyanakkor az idegenforgalom, a turizmus borkeresletet generálhat.

1996-ban létrehozták az országos hegyközséget mint köztestületet. Az egyesület Hegytulajdonosok Egyesülete néven működött tovább. A szeszfőzde biztosította az anyagi fedezetet.

1996-ban megtörtént a szőlőhegy termőhelyi kataszteri besorolása, ami alapján a csepregi szőlőhegyet a Soproni Borvidékhez csatolták.³ Ekkor emelték borvidéki rangra a kőszegi és a vaskeresztesi szőlőterületeket is. A borvidéki besorolás 19 ökológiai paraméter alapján történik, mint a hőösszeg, a napfényes órák száma, a csapadékmennyiség, a talajtípus, a lejtés stb., az úgynevezett csuszter pontok alapján (3. sz. *melléklet*).

A csepregi kertés mezőgazdasági terület (korábban zártkert) 150 hektárjából 126 hektár van besorolva a termőhelyi kataszterbe, amely ökológiai paraméterek alapján pontos helyrajzi számokkal meghatározott terület (4. sz. *melléklet*).

A hegyközség élén a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (HNT) köztestületként működik, tehát közigazgatási kategória. A szakmai munkát a hegyközség élén álló hegybíró

2 Kiss Tamás dolgozata alapján.

3 Magyar Közlöny, 1996. 106. sz.

3.3. A termőhelyi kataszter értékei

A Hegyközség területének termőhelyi minősítése:

A Csepregen található szőlőterületek az I/5, I/4 és a II/2 termőhelyi kataszteri osztályba sorolhatók.

Az I/5-ös besorolása területek nagysága 33 ha, átlagos pontértéke 332 pont, az I/4-es besorolású területek nagysága 66 ha, átlagos pontértéke 310 pont, a II/2-es besorolású területek nagysága 30 ha, átlagos pontértéke 283 pont.

A szőlőterületek átlagos pontértéke: 308 pont

Az I/5-ös klaszter csoport jellemzői: Nagyon jó fekvésű, jó talajú, nagy terméshozottságú, szőlőtermesztésre kiválóan alkalmas területek.

Az I/4-es klaszter csoport jellemzői: Nagyon jó fekvésű, jó talajú, nagy terméshozottságú, szőlőtermesztésre kiválóan alkalmas területek.

A II/2-es klaszter csoport jellemzői: Közepes fekvésű, jó talajú, változó terméshozottságú, szőlőtermesztésre alkalmas területek.

Az I/5-ös klasztercsoportba a következő hegyrészek tartoznak: RÁMOK, ALSÓBENE, FELSŐBENE.

Az I/4-es klasztercsoportba: a RUZSA, GURUMB, VILÁGOS területek sorolhatók.

A II/2-es klasztercsoportba: a FELSŐHANGA, ALSÓHANGA hegyrészek területe tartozik.

A DOBOS- és a SZAK területek a termőhelyi kataszteri nyilvántartásban jelenleg nem szerepelnek.

2. sz. melléklet. A hegy dűlőinek neve.

Forrás: Horváth József

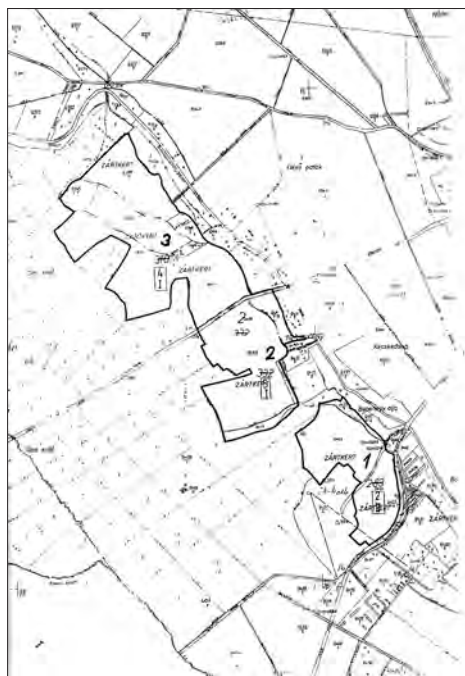
végzi, a HNT irányítása alapján: telepítési, kivágási engedélyek, szőlő- és borszármaszasi igazolások kiadása, borminősítettetés, borversenyek koordinálása stb. a feladata.

A szőlő- és borkultúra folyamatosan fejlődik. A gazdák a borvidék klímájához illő világfajtákat termesztik. Rangos helyi, megyei, borvidéki és országos versenyeken is számos aranyérmet hoztak Csepregnek.

Az alakulásakor a Kőszeg és környéke Hegyközséghez tartoztunk, Cserkúti István volt a hegybíró. A csepregi hegybíró önálló feladata volt a helyi közösségi és kulturális feladatok szervezése. 2005-ben alakult meg a Csepregi Borhölgyek Egyesülete. Feladatuk a csepregi szőlő- és borkultúra támogatása. 2005-től Hatos István látta el a hegybírói feladatokat immár Kőszeg és környéke, Vaskeresztes és környéke Hegyközségben, egészen 2018-ig. Ezután Benke Alina Borbála vette át a hegybírói feladatokat és működött a Kőszeg és környéke, Vaskeresztes és kör-

nyéke Hegyközség. Ennek szőlőterülete sajnos folyamatosan csökkent és bár az akkori vezetőség mindent megtett, hogy ne legyen 300 hektárnál kisebb, ez mégis bekövetkezett, és mivel a hegyközségi törvény értelmében önállóan csak 300 hektár szőlőterülettel működhet hegyközség, az alácsökkenés esetén a szomszédos legnagyobb hegyközségbe kell beolvadjon. Ez a folyamat megkezdődött és 2022. szeptember 20-án a közgyűlés kimondta a Kőszeg és környéke, Vaskeresztes és környéke Hegyközség Sopron-Fertőmenti Hegyközséghez való csatlakozását, és megállapította az új nevet, mely a Soproni Borvidék Hegyközsége lett. Tehát visszakerültünk Sopronhoz, a gyökerekhez.

2023. augusztus 25-én emelkedett jogerőre és ettől a naptól a Soproni Borvidék Hegyközsége kettő hegybíróval látja el a fel-



3. sz. melléklet. A csepregi hegy kataszteri besorolása. Forrás: Horváth József

45

3.2. Területi megoszlás művelési ágak szerint

A Vas Megyei Földművelési Hivatal adatai alapján a következő táblázatot állítottam össze:

A csepregi zártkert művelési ágak szerinti megoszlása 1992-ben

2. sz. táblázat

Művelési ág	Terület összesen (ha)	Összetétel %-ban
Szántó	42,43	33,5
Rét	16,08	12,7
Szőlő	29,73	23,5
Kert	19,29	15,2
Gyümölcsös	9,65	7,6
Mg-i terület	117,20	92,4
Erdő	8,20	6,5
Termőterület	125,43	98,9
Művelés alól kivett	1,35	1,1
Összes terület	126,79	100

4. sz. melléklet. Kataszteri besorolás térképe csuszterpontok alapján. Forrás: Kiss Tamás

adatokat. Ezen két személy Mikó Gábor és Benke Alina Borbála.

A Soproni Borvidék Hegyközségének elnöke Molnár Ákos, alelnöke dr. Schneider István Gábor. Választmányi tagok: Kőszeg, Vaskeresztes, Csepreg részéről: Böröcz Tamás, Mittné Ódor Anita, Molnár Sándor.

A soproni részről: dr. Schneider István Gábor, Hajdú Tamás, Linzer Sámuel, Molnár Tibor Áron, Németh Ottó, Payrits Attila, Varga Sándor. Ellenőrző bizottság: Jandl Arnold, Orosz Csaba, Stefanich Kornél. Szőlészeti küldött: Molnár Ákos. Borászati küldött: Varga Sándor.

2024. február 19-ét követően a hegybírói feladatokat Mikó Gáborral Dézsényi Franciska látja el.

Mivel Dézsényi Franciska már 2008 óta Vas vármegyébe átnyúlva egészen (Bérbaltavár, Nagytilaj, Olaszfa, Oszkó) Vasvárig végzi teendőit mint a Zalaszentgróti Hegyközség hegybírója, így a vezetőség úgy látta jónak, hogy kör-hegybíróként ő vigye tovább a Kőszeg, Csepreg, Vaskeresztes, Bozsok, Cák, Kőszegdoroszló, Lukácsháza, Felsőcsatár borvidéki települések, és az ezekkel határos nem borvidéki települések ügyintézését.

A Hegytulajdonosok Egyesülete megszűnt, a szeszfőzdét privatizálták.



1. kép. Szüreti felvonulás, 1985. A képen Horváth József, Lengyel Jánosné és Lengyel János



2. kép. Nyitott pincék a csepregi szőlőhegyen,
2024

Rendezvények

- Vízkereszti borbemutató szigorú szakmai vezetéssel.
- Borbál. Borászok közösségének megerősítése.
- Farsangi jelmezes túra.
- Tavaszi vezetett túra. Négy évszak négy túra.
- Nőnap. Borhölgyek köszöntése.
- Borverseny. Társadalmi és rangos szakmai zsűri Szent György-nap előtt.
- Pünkösdi Nyitott pincék napja. Pünkösdi szombatján, 10–14 pince.
- Orbán-nap. A gazdák „gyeptiprása”, borverseny díjkiosztó.
- Tanulmányi kirándulások.
- Csepregi búcsú, augusztus 20. Fröccsterasz.
- Szüreti felvonulás. Terményünnep.
- Szüret.



3. kép. A szőlőhegy bejárata, a Hangakapu

- Őszi túra. Vezetett túra.
- Erzsébet-nap. Újborbemutató.
- Adventi borkínálás.
- Forralt boros téli túra. 10–14 pince.
- Gazdák szilveszteri koccintása.

A szőlőhegy épített örökségei: öt szakrális kőszobor, Orbán-szobor és -kereszt, kettő fakereszt, hangakapu és pihenőhely, Új Bene-kút, Sájbók-forrás, Forrástól forrásig sétaút, Bene-kúti pihenőhely, Rothermann-kert, méhészház, méhkaptár szobor, kettő vályogkunyhó, Bene hegyi tó és infrastruktúrája.

Zárszó

Magyarország az európai uniós csatlakozás előtt 120 ezer hektár szőlőterülettel rendelkezett, napjainkban 60 ezer hektár alá csökkent a termőterület. Az 1996 után hozott borászati törvény értelmében a bor jövedéki termék lett. A drasztikus szabályozás, a zárjegy, a pincekönyv vezetése 500 négyzetméter meghaladó szőlőkre is kiterjedt. Ezt a szőlész-borász társadalom nem bírta teljesíteni, ezért a szőlőültetvények területe rohamosan csökkent országos szinten is.



4. kép. A szerző, Horváth József az 1979. évi szüreti felvonuláson

Csepregen a rendszerváltás előtt 29,7 hektár termő szőlőt tartottak nyilván a földhivatalban. A 2000-es évi szőlőkataszteri fel-

mérés már csak 23 hektárnyi ültetvényt regisztrált. Ennek oka, hogy a kivágást nem regisztráltatták a gazdák a földhivatalban.

Bár az ültetvények száma csökkent, jellemzően az előregedett, kicsi ültetvényeket szüntették meg. Szerencsére néhány szőlősgazda többhektárnyi jól gépesíthető ültetvényt hozott létre, ez részben kompenzálta a kieső területet. Jelenleg a hegybírónál 11 hektár szőlő van rögzítve Csepregen. Ebből borászati üzemi engedéllyel öt termelő rendelkezik, területük 7,3 hektár.

Az ezer négyzetméter alatti tulajdonosoknak nem kötelező nyilvántartásba vetetni magukat, ez további 10–12 hektárnyi területet tesz ki. Tehát Csepregen a szőlőültetvények területe nem, vagy csak kis mértékben csökkent. A Soproni Borvidék az ország legészaknyugatibb borvidéke. A klímaváltozást a szubalpin klíma kiegyenlítő hatása mérsékli, ennek köszönhetően felértékelődhet a borvidék és azzal együtt a csepregi termőterület is.

A Vas Vármegyei Értéktár része lett a csepregi szőlőhegy 2025. augusztus 20-án. Az okiratot Csepreg várossá válásának harmincadik évfordulója alkalmából Majthényi László, a Vas Vármegyei Közgyűlés elnöke adta át.

KOVÁCS ANDRÁS

A Csepregi Önkéntes Tűzoltó Egyesület megalakulása, működése a kezdetektől napjainkig

„Alakult 1882-ben, 35 alapító-, 153 pártoló- és 95 működő taggal. Ami szerelvényeit illeti – ha nem is minden megkívántató, de a legszükségesebb tűzoltó eszközökkel elég jól el van látva (...) Nem csak Csepregre, hanem a szomszédos községekre is kiterjeszti segílyt nyújtó karját, ott terem mindenütt, hol a felebarát vagyona, élete veszedelemben forog. A szépen nekilendült intézmény tagjai a már eddig előfordult tüzesetek alkalmával éberséget, ügyességet, szóval életrevalóságot tanusítottak, s így jövője elég kecsektető.

Elnöke: Bauer Ottó

Alelnök: Chapó Gyula

Főparancsnok: Schwaczmann Keresztély

Parancsnok: Rásztovich József¹

A Csepregi Önkéntes Tűzoltó Egyesület az 1882. évi alapítása óta folyamatosan működik, dacolva a történelem viharaiival és a különböző politikai rendszerekkel. Meghatározó jelentőséggel bír a térségben az egyesület megalakulása óta. 1884-ben épült Csepreg főterén három szerállással és őrszobával a tűzoltószertár, melyben elhelyezhették az előző években vásárolt „kézi hajtású fogatos fecskendő”, létrákat, kézi oltóeszközöket és a szerkocsit. (A szertárat 1975-ben lebontották.) Az egyesület zászlóját 1907. június 29-én, az egyesület 25. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségen adták át, ünnepélyes zászlószenteléssel.

Egyesületünk a mai napig e zászlót használja ünnepségeken, kivonulásokon.

1911-ben az alsóvárosi részen, a mai park mellett felépül egy kisebb szertár, amelyben egy SZLÁVIA típusú kocsifecskendő és az 1909-ben vásárolt fertőtlenítőgázosító kocsit került elhelyezésre. Az itteni kocsifecskendővel vidéki tüzekhez nem volt szabad kivonulni. Ezek a szerek az 1950-es évek elején még használatban voltak.

Az egyesület már alakulása évében tagja lett a Magyarországi Tűzoltóegyletek Országos Szövetségének, és a Dunántúli Tűzoltó Szövetkezetnek, majd 1887-ben a Sopronvármegyei Tűzoltó Szövetkezetnek. Az 1920–1930-as években, a második világháború kitöréséig zavartalanul folyt az egyesületi munka, kevés tüzesethez kellett vonulniuk a tűzoltóknak. Említést érdemel az 1921. július 30-án, Horvátzsidányban keletkezett tűz, ahol 28 csepregi tűzoltó vette fel a harcot a vörös kakassal, a legnagyobb dicséretet érdemelnek, különösen a plébánia lak tetőzetének megmentésében.² 1930-ban az egyesület megvásárolta a Leitner és Wagner cégek közös tulajdonú autóbuzsát, amit átalakítottak a személyzet és a motorfecskendő szállítására alkalmas járművé. A motorfecskendőt június 22-én avatták fel a templomkertben. Az avatáson jelen volt az alispán is, aki a megyei keretből 2000 pengőt adományozott.

A második világháború során a szertár erősen megrongálódott, a szerek 90%-a

1 Farkas Sándor: Csepreg mezőváros története. Csepreg Város Önkormányzata – Öregdiákok Köre, Csepreg, 1996. 504 p.

2 Részlet egy korabeli jegyzőkönyvből.

megsemmisült, vagy súlyos károsodást szenvedett.

Az 1950–1960-as évekre jellemző pártállami irányítás az egyesület vezetésében kevésbé érvényesült, bár a parancsnokot a járási, megyei tűzoltó parancsnokság jelöltette ki a helyi pártapparátus segédletével. A technikai színvonal a kornak megfelelő volt, gépjárműfecskendőjével nagy feladat hárult az egyesületre az 1965-ös árvíz idején.

1972-ben az új vezetőség felállásával elindul egy fiatalítási folyamat, amely magával hozza a technikai fejlődés igényét is. Nagy társadalmi összefogással elkészült, és 1979. augusztus 20-án átadták a korszerű, két-szintes tűzoltószertárat, ahol nagy hangsúlyt kapott a fiatalok nevelése, az egyesületi munkába való bevonása. Ezzel a lépéssel elindult egy erőteljes fejlődési folyamat, amely a '90-es évek végére meghozta gyümölcsét.

1993. január 22-én az egyesület közgyűlése egy teljesen új alapszabályt fogadott el, és egyben megválasztották a megfiatalodott vezetőséget is. A vezetőség átlagéletkora harminc év körüli volt. Megtörtént a bírósági nyilvántartásba vétel, így megnyílt a jogi lehetősége annak, hogy az egyesület mindenkitől függetlenül, az önkormányzatiság elvén alapuló önálló tevékenységet folytasson. Önálló gazdálkodása révén elkészíthette rövid és hosszú távú koncepcióját, aminek következetes betartásával rohamos és látványos fejlődésen ment keresztül az egyesület.

1995-ben a település lakossága, önkormányzata, helyi vállalkozók anyagi támogatásával és az egyesület saját vagyonából megvásárolt egy Ford Transit gépjárművet, amelyet a tagság tűzoltóeszközökkel és egy nagy nyomású szivattyúval szerelt fel. Ez a technikai fejlődés első látványos eleme lett.

1997-ben elkezdődött – teljesen önerőből, társadalmi munkában – a szertár bővítése

két szerállással. Az átadót 1998. május 2-án tartották, ugyanekkor állították rendszerbe az IFA tűzoltó gépjárműfecskendőt, amelyet az egyesület vásárolt.

Pályázatok, vállalkozói és önkormányzati támogatások segítségével sikerült kiépíteni a híradórendszert, a személyi riasztórendszert, az egyéni védőfelszereléseket pedig a jelenleg használatos korszerű eszközökre cserélni. A sikeres szakmai munka és az eddigiekhez képest fejlett technika megléte felvetette azt a gondolatot, hogy az egyesület a város önkormányzatával hozzon létre köztestületet, és önálló működési területtel kezdje meg működését az Önkéntes Tűzoltóság.

A 2001. év felkészülése eredményeként 2002. január 1-jétől az egyesület mellett működik a Csepregi Önkéntes Tűzoltóság. Az új katasztrófavédelmi törvényben³ foglaltak nyomán 2012. január 1-jétől a Csepregi Önkéntes Tűzoltóság átalakult Csepregi Önkormányzati Tűzoltósággá. Napjainkban az egyesület ifjúsági és felnőtt tagjai jelentős szerepet vállalnak az utánpótlás-nevelésben, a lakosság tájékoztatásában. Az Önkormányzati Tűzoltóság működési területén kívül nagyobb káresemények felszámolásában vesznek részt (például árvízi védekezés).

A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően megújult az épületegység: a komplett nyílászárócseré, majd az épület teljes külső szigetelése jelentősen csökkentette az energiefelhasználást. Megújult a teljes tetőszerkezet, korszerűbb lett a belső világítás. 2022-től napelemek segítségével sikerült a villamos energia vásárolt értékét nullára csökkenteni, a légkondicionálók használatával a fűtészáregítés is megoldott. A köz-

3 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100128.tv> (Megttekintve: 2025. november 17.)

ponti fűtés korszerűsítésének köszönhetően a fosszilisenergia-felhasználás minimálisra csökkent.

Az infrastruktúra fejlesztése mellett jelentős tűzoltótechnikai fejlesztésekre került sor az évek folyamán. A személyi védőfelszerelések, tűzoltó- és műszakimentő-felszerelések a jelenlegi legkorszerűbbeknek számítanak, jelentősen növelik a személyi állomány biztonságát és a beavatkozások hatékonyságát. Jelentős energiát fordítunk az utánpótlás-nevelésre, aminek köszönhetően egy aktív ifjúsági közösség segíti munkánkat.

Egyesületünk a 2000-es évek elején egy tűzoltómúzeum/kiállítótér létrehozását tűzte ki célul. Az épület garázs része ez idő tájt el is készült, több szer, eszköz betárolásra került. A múzeum kialakítása a ZUK tűzoltó gépjármű felújításával folytatódott, illetve kisebb, főként állagmegóvó munkálatok történtek az évek során. A 2022-es jubileumi év során aztán ismét felvetődött a kiállítótér kérdése, melyben a néhai csepregi szer egy IKARUS 526 tűzoltógépjármű-fecskendő, a korábban már említett ZUK tűzoltóautó, egy 1952-es CSEPEL D350 tűzoltógépjármű-fecskendő, és a régi kocsisfecskendő, illetve 9 darab kismotorfecskendő, továbbá egyéb védőruhák, tűzoltó eszközök találhatóak meg. A kiállítótér 2022-ben új, csiszolt betonpadozatot kapott, illetve elkezdődtek a villanyszerelési munkák is.

Célunk a 150 éves jubileumra egy, a világháború és a rendszerváltás közötti időszakot bemutató tűzoltókiállítás létrehozása, lehetőség szerint minél több működő eszközzel.

Tűzoltósági bemutatkozó

Önkormányzati Tűzoltóságunk a 2001-ben alakult Csepregi Önkéntes Tűzoltóságból

jött létre, és a törvényi változások nyomán 2012-től Csepregi Önkormányzati Tűzoltóság néven működik.

Tűzoltóságunk összesen 17 településen látja el az elsődleges beavatkozó tűzoltói, műszaki mentési feladatokat. Egy településre segítségnyújtásra riasztható tűzoltóságunk. Ezen területen körülbelül 14 500 fő él életvitelszerűen. Védett településeink határát a nyugati oldalon az osztrák határ képezi. A térségben jelentős az ingázók aránya. Több településen jelentős mezőgazdasági területek és ezzel foglalkozó gazdaságok, ipari üzemek tevékenykednek, Bükfürdő látogatottsága (főként a nyári turisztaszezonban) naponta két-három ezer fő, az ehhez kapcsolódó turisztikai látványosságok és rendezvények száma folyamatosan növekszik, illetve a szálláshelyek és éttermek száma ugyan stagnál, de jelentős számban megtalálhatóak a településeken.

Védett települések: Csepreg, Bük, Bő, Gőr, Sajtoskál, Simaság, Újkér, Lócs, Iklanberény, Törmörd, Tormásliget, Szakony, Gyalóka, Egyházásfalva, Zsira, Und és Répcevis. Segítségnyújtásban: Acsád.

Tűzoltóságunk személyi állományát főállású, havi 120 órában foglalkoztatott, és önkéntes tűzoltók adják. Jelenleg 6 fő főállású, 2 fő havi 120 órában foglalkoztatott és 12 fő önkéntes lát el tűzoltási, műszaki mentési feladatokat. (Ehhez hozzá kell tenni, hogy a főállású és a 120 órában foglalkoztatott bajtársak vezénylet szerinti munkaidejükön kívül önkéntesként látják el ugyan-ezen feladatokat.)

Tűzoltóságunk eszközállománya folyamatosan fejlődik, az új technikai vívmányok okozta lehetséges tűzoltói és műszaki mentési feladatokra igyekszünk minél jobban felkészülni, eszközállományunkat, tudásunkat folyamatosan fejleszteni. Jelenleg két gépjárműfecskendővel és egy ügyintéző járművel látjuk el feladatainkat. Csepreg

I-es szer egy Rosenbauer Mercedes Atego 1624 TLF 4000 típusú gépjárműfecskendő; Csepreg Tartalék szer Rosenbauer Styer 13S23 RLFA 2000 típusú gépjárműfecskendő; ügyintéző jármű Vw Bora típusú személygépkocsi.

A védett településeink összesen három Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság (HTP) területén fekszenek, ezért Szombathely HTP, Sárvár HTP és Sopron HTP egységei adják a hivatásos szerv jelenlétét adott esetben. A környező települések Önkéntes Tűzoltó Egyesületeivel (ÖTE) – Und, Zsira, Répcevis, Bük, Peresznye, Horvátszidány ÖTE – jó, napi szintű kapcsolatot ápolunk, ezek az egyesületek jelentős számban vesznek részt a káresemények felszámolásában.

Működésüket nyomon követjük és igyekszünk lehetőségeinkhez mérten minden esetben támogatni tevékenységüket.

Tűzoltóságunk működésének finanszírozása az állami normatív támogatásból, illetve a települések lakosságszám-alapú hozzájárulásából valósul meg. Ezen finanszírozási támogatások jelentős részét a személyi bérköltség emészti fel, melynek folyamatos versenyképessége a nyugati határszélen a konkurens osztrák vagy térségi multi és egyéb vállalatokkal szemben egyre nehezebben fenntartható. Ezért kényszerűen a főállású létszámot minimumon szükséges működtetnünk és jelentős szerepet vállalnak önkénteseink a feladatellátásban.